

شناسایی معیارها و عوامل موثر بر موفقیت پروژه در صنعت ساخت

نوید مشکانی فراهانی^{۱*}، عرفانه ثریایی^{۲*}، دکتر فرهنگ شعفی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت پروژه و ساخت، دانشگاه معماری و هنر پارس، تهران، ایران، Navidfarahani2931@gmail.com

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت پروژه و ساخت، دانشگاه معماری و هنر پارس، تهران، ایران، Sryerfaneh021@gmail.com

۳- فوق دکترای مدیریت اجرایی از فرانسه، مدرس دانشگاه معماری و هنر پارس، ORCID NO : 0000-0002-9619-1993

F.shaaafi@pu.ac.ir

چکیده

نقش پررنگ پروژه‌های عمرانی در سطح کیفیت زندگی جوامع از جنبه‌های متفاوت، سبب گردیده تا دولت‌ها اهتمام ویژه‌ای در توسعه زیرساخت‌ها به جهت افزایش رضایت‌مندی مردم داشته باشند. در راه رسیدن به توسعه، توجه به وجود پروژه‌ها از اهمیت بالایی دارد. از سویی دیگر پروژه‌های عمرانی جز پرهزینه‌ترین فعالیت‌های جوامع بالاخص کشورهای در حال توسعه می‌باشند. نکته قابل تامل تهدید این سرمایه‌های گران‌قیمت به وسیله انواع ریسک‌ها از قبیل سیل، زلزله، جنگ، اشتباهات، نوسانات قیمت و ... در طول چرخه عمر پروژه‌ها از بدو پیدایش ایده آنها تا پایان دوره عمر مفیدشان می‌باشد. ریسک‌هایی که گاهی وقوع آن منجر به از بین رفتن کل پروژه عمرانی می‌گردد. بر این اساس اهمیت حفظ و مراقبت از این سرمایه‌ها در طی چرخه حیاتشان از سوی سازمان‌های ذینفع نظیر کارفرما، طراح، مجری و بهره‌بردار دو چندان است. از این رو مجموعه این عوامل برای کارفرمایان و پیمانکاران و در حالت کلی کلیه سازمان‌های ذینفع در پروژه‌ها باعث شده که ایشان به دنبال کوچک‌ترین فرصتی برای افزایش احتمال موفقیت انجام پروژه باشند. دست یافتن به اهداف از پیش تعیین شده هریک از ذینفعان پروژه، تعبیر آنها از موفقیت می‌باشد. موفقیت پروژه‌ها از مهمترین چالش‌های پیش‌روی بخش ساخت‌وساز است که به پیچیدگی بخش و وابستگی متقابل منابع ریسک تأخیر ذاتی آن منوط می‌شود. این تحقیق به بررسی و شناخت مهم‌ترین معیارها و عوامل دستیابی به موفقیت پروژه پرداخته و مقایسه می‌شود.

واژه‌های کلیدی: موفقیت پروژه، مدیریت پروژه، عوامل موفقیت پروژه، پروژه‌های ساخت‌وساز.

۱- مقدمه

نکته قابل توجه بیان این مطلب می‌باشد که با وجود ارائه تعاریف مختلف و متعدد از موفقیت توسط پژوهش‌های صورت گرفته در این عرصه، به دلیل وجود اهداف متفاوت و گاه متضاد از سوی ذینفعان دخیل در یک پروژه، اجماعی برای یک تعریف واحد و جامع از موفقیت پروژه وجود ندارد. [۱]

در برخی از پژوهش‌های صورت گرفته با تعیین معیارها و شاخص‌هایی به تبیین موفقیت پرداخته‌اند و در برخی دیگر از پژوهش‌ها مجموعه‌ای از فاکتورها را که می‌توانند بر موفقیت پروژه اثر داشته باشند، معرفی کرده‌اند. بر این اساس سازمان‌های مرتبط با پروژه بهتر خواهند توانست با آگاهی از این عوامل به طور موثر با چالش‌های پروژه مواجه شده و در انجام موفقیت آمیز پروژه تاثیرگذار باشند. هم‌چنین اگر بتوان از مجموعه عوامل، راهکاری برای موفقیت پروژه استخراج نمود، این راهکار می‌تواند ابزار سودمندی در انتخاب پروژه‌ها برای سازمان‌ها و تصمیم‌گیری باشد. راهکارهای موفقیت پروژه می‌تواند در تصمیم